

Sygn. akt III CZ 44/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa Z. B.

przeciwko N. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 października 2015 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 2 lutego 2015 r., sygn. akt II Ca 2427/13,

1) oddala zażalenie;

2) przyznaje radcy prawnemu M. W. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych), powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie odrzucił wniosek powoda o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z dnia 9 kwietnia 2014r. i odrzucił skargę kasacyjną powoda od powyższego wyroku.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód w dniu 17 kwietnia 2014 r. złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku ogłoszonego w dniu 9 kwietnia 2014 r., a zatem wniosek ten podlegał odrzuceniu jako złożony po terminie przewidzianym w art. 387 § 3 k.p.c. Skutków uchybienia terminu nie uchyla błędne przyjęcie przez Sąd, że wniosek został złożony w terminie i doręczenie pełnomocnikowi powoda odpisu wyroku z uzasadnieniem. Nie otwarło to powodowi drogi do wniesienia skargi kasacyjnej, bowiem zgodnie z art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę tę wnosi się w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej, na jej wniosek złożony zgodnie z wymaganiami art. 387 § 3 k.p.c., a więc w terminie tygodniowym od ogłoszenia wyroku. Jeżeli wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku został złożony z przekroczeniem tego terminu, termin do wniesienia skargi kasacyjnej nie rozpoczyna biegu, wniesienie skargi jest niedopuszczalne i podlega ona odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu powód wnosząc o uchylenie powyższego postanowienia zarzucił naruszenie art. 165 § 2 k.p.c., art. 15 ustawy prawo pocztowe, art. 227 k.p.c. oraz art. 398⁵ § 1 k.p.c.

Stwierdził, że w świetle literalnego brzmienia art. 398⁵ § 1 k.p.c. nie ma znaczenia, czy wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem został złożony w terminie wskazanym w art. 387 § 3 k.p.c. Zarzucił również bezpodstawne przyjęcie, iż wniosek powoda w tym przedmiocie złożony został w dniu 17 kwietnia 2014 r. Stwierdził, że art. 165 § 2 k.p.c. nie wymaga wysłania wniosku przesyłką rejestrowaną, a w świetle art. 15 prawa pocztowego oddaniem przesyłki jest także wrzucenie listu do skrzynki pocztowej i z tą chwilą zachowany jest termin do jej oddania, gdyż nadawca nie ma wpływu na to jaką datą poczta opatrzyła znaczek na przesyłce. Powód wrzucił przesyłkę z wnioskiem o doręczenie uzasadnienia do skrzynki pocztowej w dniu 16 kwietnia 2014 r., w dacie, jaka figuruje na tym wniosku, a więc w terminie i nie może ponosić odpowiedzialności za to, że stempel

pocztowy na znaczku nosi datę 17 kwietnia 2014 r. Zgodnie z art. 227 k.p.c. Sąd ustalając datę oddania przesyłki powinien rozważyć cały materiał dowodowy, nie tylko datę stempla pocztowego na znaczku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, które ukształtowało się jeszcze na gruncie przepisów dotyczących kasacji i zachowało aktualność po wprowadzeniu skargi kasacyjnej, unormowanie zawarte w art. 398⁵ § 1 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej jest liczony od doręczenia stronie orzeczenia z uzasadnieniem w sposób prawidłowy, a więc zgodnie z wymaganiami przewidzianymi w art. 387 § 3 k.p.c. To zaś oznacza, że tylko wtedy, gdy strona zażądała w terminie tygodniowym doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, można mówić, iż spełnione zostało wstępne wymaganie niezbędne do powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Jeżeli strona z takim żądaniem nie wystąpiła lub zgłosiła je po upływie ustawowego terminu wskazanego w art. 387 § 3 k.p.c., dwumiesięczny termin do wniesienia skargi kasacyjnej przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. nie może w ogóle rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej, która, jako niedopuszczalna, podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. (porównaj między innymi postanowienia z dnia 19 kwietnia 1999 r. II CZ 23/99, OSNC 1999/11/195 i z dnia 16 kwietnia 2008 r. I CZ 33/08, niepubl.). Zarzut naruszenia art. 398⁵ § 1 k.p.c. jest zatem nieuzasadniony.

Sąd Okręgowy nie naruszył również pozostałych wskazanych w zażaleniu przepisów stwierdzając, że wniosek powoda o doręczenie odpisu wyroku Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem został złożony po terminie przewidzianym w art. 387 § 3 k.p.c.

Kodeks postępowania cywilnego nie określa w jaki sposób strona składająca pismo procesowe powinna tego dokonać. Stronie pozostawiona została zatem decyzja co do tego, czy pismo procesowe złoży bezpośrednio w sądzie, czy też skorzysta z pośrednictwa polskiej placówki pocztowej operatora publicznego.

W świetle art. 165 § 2 k.p.c. termin złożenia pisma procesowego jest zachowany jeżeli pismo wpłynie w tym czasie do sądu, tj. zostanie złożone w biurze

podawczym sądu lub oddane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego. Zachowanie terminu wniesienia pisma procesowego nie jest uzależnione od daty jego sporządzenia lecz, w przypadku skorzystania z pierwszej formy złożenia pisma, o zachowaniu terminu decyduje prezentata, w drugim zaś potwierdzony przez operatora pocztowego dowód nadania przesyłki.

Korzystając z pośrednictwa operatora pocztowego strona ma do wyboru różne formy usług pocztowych określone w przepisach ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1529 ze zm. – dalej: „Pr. poczt.”), w tym przewidzianą w art. 15 Pr. poczt. formę przesyłki zwykłej polegającą między innymi na wrzuceniu przesyłki listowej do nadawczej skrzynki pocztowej operatora pocztowego lub formę przesyłki rejestrowanej (dawniej polecanej). Wybór określonej formy usługi pocztowej może mieć istotne znaczenie dla ewentualnego późniejszego wykazania, czy pismo procesowe zostało oddane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w zakreślonym przez ustawę terminie. Jak wskazano wyżej wybór formy oddania pisma oraz formy przesyłki pocztowej należy do wnoszącego pismo i jego też obciążają skutki tego wyboru oraz obowiązek wykazania, że pismo zostało oddane w polskiej placówce pocztowej w terminie.

Przesłanie pisma przesyłką zwykłą, jak uczynił to powód, choć oczywiście dopuszczalne i stanowiące „oddanie” przesyłki, w rozumieniu art. 165 § 2 k.p.c. i art. 15 Pr. poczt., może jednak spowodować trudności z wykazaniem zachowania terminu do wniesienia przesyłki. Podstawowym dowodem w takim wypadku jest umieszczona przez operatora pocztowego na kopercie pieczęć z datą nadania przesyłki (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2000 r. IV CZ 65/00, z dnia 9 marca 2005 r. II CZ 9/05 i z dnia 11 marca 2015 r. II CZ 109/14, niepubl.).

W rozpoznawanej sprawie na kopercie, w której powód przesłał skierowane do Sądu pismo z wnioskiem o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, widnieje wyraźny stempel pocztowy wskazujący, że przesyłka została nadana w dniu 17 kwietnia 2015 r. Jeżeli powód twierdzi, że przesyłka ta została oddana w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w innej dacie, w szczególności w dniu 16 kwietnia 2015 r., a więc w dacie, jaka widnieje na piśmie jako data jego sporządzenia, powinien tę okoliczność udowodnić. Samo jego

twierdzenie, że tak było, nie może podważyć prawdziwości daty oddania przesyłki potwierdzonej stemplem placówki pocztowej (porównaj wskazane wyżej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2005 r. II CZ 9/05), a żadnych innych dowodów powód nie zaoferował.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie i orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego należnych pełnomocnikowi powoda z urzędu na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1, art. 394¹ § 3, art. 398²¹ k.p.c. oraz § 15 i 16 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 i § 6 pkt 6 oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).